

Wintersterfte en verdwijnziekte

Dit jaar valt de wintersterfte gelukkig erg mee. Slechts 15% volkssterfte na de winter. En met het prachtige voorjaarsweer is dat zo weer ingehaald. Je zou bijna vergeten hoe het vorig voorjaar was: 26% dode volken, en een late uitwintering met kleine volken. Dat lag niet alleen aan de winter. Er waren toen volken die vroeg in de herfst al leegliepen, verdwenen. Datzelfde werd vorig najaar gezien in Amerika.

In Amerika noemen ze het 'herfst-verdwijnziekte' (fall dwindle disease). Men is daar erg verontrust en er is veel media aandacht voor het probleem. Het zou komen door mobiele telefonie, door pesticiden, door genetisch veranderde gewassen (GMO's), door het vele reizen met de bijen, door varroa, door (een nieuwe soort) nosema. Niet alle verklaringen zijn even waarschijnlijk, maar twee verdienen wat extra aandacht: nosema en varroa.

Nosema

Voor de komst van varroa was *Nosema apis* de veroorzaker van de belangrijkste bijenziekte: Nosemose. Varroa heeft nosema van de eerste plek verdrongen, maar nosema is er nog steeds. Nosema kan nog steeds voor veel volkssterfte zorgen. Misschien nog wel meer dan vroeger, want naast *Nosema apis* blijkt nu sinds een paar jaar in veel landen ook *Nosema ceranae* voor te komen. Waarschijnlijk komt deze soort nu ook al in Nederland voor. Samen met Mariano Higes uit Spanje gaat PPO Bijen vaststellen of deze soort al in Nederland aanwezig is. Misschien is nosema (één van beide soorten) wel medeveroorzaker van de soms grote sterfte van bijenvolken.

Lees verder: [Wintersterfte en verdwijnziekte](#) (pdf)

Varroa

Varroa zorgt door verzwakking van de bijen en door het overbrengen van infecties voor zwakke bijenvolken. Doordat varroa resistent wordt tegen allerlei middelen, nu ook in Amerika, kan varroa weer toeslaan en veel schade veroorzaken. Ook in Nederland is het nog even wennen met de nieuwe bestrijdingsmiddelen (Thymovar, oxaalzuur). In zachte winters houden bijenvolken broed en kan varroa zich blijven voortplanten. Een goede bestrijding is daarom heel belangrijk. Ook het tijdstip van bestrijden is van belang. Een goede bestrijding van varroa is geen garantie voor een goede overwintering, maar het is wel een voorwaarde!

Kijk ook op: www.varroa.wur.nl